

Eesti Ornitoloogiaühing Estonian Ornithological Society

Keskkonnaministeerium
Narva mnt 7a
15172 Tallinn

Teie: 30.01.2007 nr 13-3-1/14112-4
Meie: 27.02.2007

Eesti Keskkonnaühenduste Koja ettepanekud “Avamere tuuleparkide rajamisega Loode-Eesti rannikumerre kaasnevate keskkonnamõtjude hindamise programmi” kohta

Eesti Keskkonnaühenduste Koda (EKO) on tutvunud “avamere tuuleparkide rajamisega Loode-Eesti rannikumerre kaasnevate keskkonnamõtjude hindamise programmiga veebilehel <http://www.envir.ee/91619>, ning teeb alljärgnevad ettepanekud:

1. Palume kaaluda võimalust nimetada kavandatav tegevus ümber nii, et see kajastaks võimalikult täpselt tegevuse iseloomu ja asukohta.

Meie arvates on nimetus “Loode-Eesti “ liiga lai mõiste. Pigem võiks arendaja kaaluda nimetust “Loode-Hiiumaa” või “Hiiumaa”, mis annab meie arvates tunduvalt täpsema teabe kavandatava tuulepargi asukohast. Ühtlasi leiame, et arendaja pakutud nimetuses on teatud vastuolu “avamere” tuulepargil ja “rannikumerel”. EKO pakub kavandatava tegevuse nimetuseks “Loode-Hiiumaa avamere tuulepargi rajamine”, mis määratleb tegevuse täpsema asukoha ja selle, et tuuleparki kavandatakse avamerele.

2. EKO on seisukohal, et KMH programmis tuleb kavandatavat tegevust kirjeldada võimalikult täpselt.

Kavandatav tegevuse iseloomustus ja rajamise käik tuleks esitada KMH programmis, mitte ainult viitena teistele dokumentidele (antud juhul vee-erikasutusloale). KMH programm peab olema loetav ka eraldi dokumendina, mitte ainult koos teiste dokumentidega.

3. Tuulepargi mõjuala kirjeldus peaks olema võimalikult detailne.

EKO arvates tuleks mõjuala määratlemisel arvestada nii tuulepargi (tuulikute) enda mõjuala kui merekaabli ja selle alternatiivide mõjuala kui ka Läänemerd läbiva rändlindude rändeteed, mis läbib kavandatava tuulepargi ala. Seega tuleks keskkonnamõtju hindamisel arvestada tuulepargi rajamise mõju tunduvalt laiemalt kui KMH programmis kirjeldatud.

4. Mõjuala arvestades on EKO seisukohal, et antud asjas tuleb mõjude hindamine viia läbi erisustega Natura 2000 võrgustiku alal.

Kavandatava tuulepargi (tuuleparkide) lähedusse jääb mitu Natura 2000 võrgustiku ala (Hiiumadala loodusala koodiga EE0040129, Kõrgessaare-Mudaste ranniku linnuala koodiga EE0040130, samuti Väinamere linnuala ja loodusala jne), mistõttu on oluline hinnata kavandatava tegevuse mõju nendele aladele. Vastavalt keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 29 lg 1 punktile 1 peab juhul, kui kavandatav tegevus võib eeldatavalt oluliselt mõjutada Natura 2000 võrgustiku ala, arvestama keskkonnamõju hindamisel eelkõige ala kaitse eesmärki. Samuti sätestab KeHJS § 29 mitmeid erisusi mõjude hindamisel, mida samuti tuleks antud asjas järgida (nt juhul, kui selgub, et kavandatav tegevus tõesti võib Natura 2000 alasid negatiivselt mõjutada, ei saa alternatiivide hindamisel hinnata ainult majanduslikult sobivaid alternatiive, vaid hinnata tuleb kõiki võimalikke alternatiive).

Ehkki KMH programmi alguses viidatakse, et üheks lähtedokumentiks võetakse „Metodoloogiline juhend EL elupaikade direktiivi 92/43/EEC artiklite 6(3) ja (4) arvestamiseks”, ei kajastu nn Natura mõju hindamise erisused hetkel KMH programmi punktides (ainsa punktina nimetatakse Natura 2000 võrgustiku alasid KMH programmi punktis 4.3.1, mis käsitleb aga potentsiaalse mõjupiirkonna kirjeldust, mitte mõjude analüüsi).

5. Mõjuala arvestades on EKO seisukohal, et vaadeldava kavandatava tegevusega võib kaasneda piiriülene keskkonnamõju.

Piiriülene mõju võib avalduda merekaabli ehitamisel Rootsi ja Soome. Samuti võib tuulepargi asukoht lindude Läänemere rändeteel (tuulepargid võivad hõivata olulise osa lindude rändeaegsetest ja talvitusaegetest elupaikadest) mõjutada rändavate linnuliikide soodsat seisundit nii pesitsusaladel kui kogu rändeteel ulatuses väljaspool Eestit. Keskkonnaministeeriumil tuleks seetõttu arvestada ja järgida KeHJS § 30 nõudeid, mh saata viivitamatult keskkonnamõju hindamise algatamise teade Soome ja Rootsi Keskkonnaministeeriumile nende osalemisesoovist teadasaamiseks.

6. Nii asukoha kui tehnoloogiate alternatiivsed lahendused tuleb välja pakkuda KMH programmis, siis on menetlusosalistele selge, milliste lahendustega arendaja ja KMH ekspert tööle hakkavad.

Tuulepargi asukoha ja selle alternatiivsed lahendused, merekaabli asukoha ja selle alternatiivsed lahendused, tuulegeneraatorite ja nende paigaldamise tehnoloogilised alternatiivid on olulised välja pakkuda just KMH programmis, sest nii on kõigile menetlusosalistele selge, mis ulatuses ja mahus tööd (sh uuringuid) kavandatakse. Samuti annab tuulepargi käsitlemine ühe projektina (vt p 1) hea võimaluse alternatiivsete lahenduste kaalumiseks projekti siseselt (nt teatud tuulegeneraatorite lisamine teatud kohtadesse või eemaldamine, tuulikute erinev paigutus ühes kohas võib anda soodsa lahenduse kogu projektile). Projekti jagamisel osadeks (eraldi tuuleparkideks) tuleb arendajal pakkuda igale eraldi seisvale tuulepargile omad alternatiivsed lahendused, mis ei oleks otstarbekas. Samuti tuleb käsitleda merekaabli ja selle alternatiivsete lahenduste mõju keskkonnale koosmõjus tuulikute mõjuga.

7. KMH programmis (metoodika osas) tuleks esitada alternatiivide kaalumise kriteeriumid, ehk need aspektid, mida erinevate lahenduste hindamisel arvestatakse. Siis on menetlusosalistele selge, mis aspekte peetakse oluliseks tuulepargi parima lahendusvariandi saamiseks.
8. KMH programmis tuleks selgelt eristada KMH programmi kuuluv osa sellest, mis edaspidi kuulub KMH aruandesse.

Praegu on KMH programmis ebamäärane peatükk "KMH teostamine", mis on segu KMH programmi juurde kuuluvast "uuringute vajadusest" ja KMH aruande sisukorrast.

9. KMH programmis tuleks täpselt kirjeldada, milliseid uuringuid keskkonnamõju hindamise käigus läbi viiakse.

Lisas 2 (KMH teostamise ajakava) pkt-s 1.8. (esimest korda) "vajalikud pilootuuringud" märgitakse, et "vajadusel teostatakse mereelustiku, kalastiku ja linnustiku pilootuuringud". KMH programmis peaks olema selgelt välja toodud, kas nimetatud uuringud viiakse kindlasti läbi või kes ja millal läbiviimise vajaduse määrab.

EKO hinnangul on viidatud pilootuuringute teostamise vajadus vähemalt linnustiku osas möödapääsmatu, kuna meile teadaolevalt puudub hetkel info kavandatava tegevuse mõjualas oleva linnustiku, sh lindude rändepeatuspaike kohta.

10. Juhime tähelepanu, et KMH menetluses tuleb kinni pidada seaduses sätestatud tähtaegadest.

Hetkel on KMH programmi avaliku väljapaneku teade avaldatud Ametlikes Teadaannetes alles 14.02.07, ent ettepanekute ja vastuväidete esitamise ajaks on määratud juba 23. veebruar 2007.a. Seega ei ole laiemale üldsusele jäetud materjalidega tutvumiseks ja kommenteerimiseks isegi 2 nädalat, mis ei ole kooskõlas haldusmenetluse seaduse § 49 lõikega 2. Ehkki EKOle on KMH programmi avalikustamise teade saadetud varem, peame oluliseks ka teiste üldsuse esindajate ning kodanike osalemisvõimaluste tagamist vastavalt Aarhusi konventsioonile.

Lisaks teeme ettepaneku sätestada KMH programmis, et KMH aruande avalikustamise aeg on 4 nädalat. Tegemist on suuremahulise projekti ning keerukate küsimustega, mistõttu avalikkusele (sh EKOle) tuleks anda ettepanekute ja vastuväidete kujundamiseks tavapärasest rohkem aega.

11. KMH programmi Lisas 2 „KMH teostamise ajakava” nähakse vääralt ette keskkonnamõju hindamine vee erikasutusloa mahus.

KMH teostamise ajakava punktis 1 on märgitud tegevuse nimetusena „keskkonnamõjude hindamine vee erikasutusloa mahus”. Samas märgitakse KMH programmi muudes osades, et hinnatakse mitte ainult tuulikute rajamise, vaid ka eksploatatsiooniga kaasnevaid mõjusid. Seetõttu soovitame lauseosa „vee erikasutusloa mahus” tabelist välja jätta. Juhul, kui seda peetakse siiski vajalikuks rõhutada, tuleks KMH programmis ka selgelt välja tuua, milliseid täiendavaid mõju hindamisi on kavas teha, et projekti lubamisel oleks kaalutud kõiki vajalikke mõjusid vastavalt loodusdirektiivi art 6 lõikele 3.

Eesti Keskkonnaühenduste Koda on seisukohal, et avalikul väljapanekul olev "Avamere tuuleparkide rajamisega Loode-Eesti rannikumerre kaasnevate keskkonnamõtjude hindamise programm" ei vasta praegusel kujul Keskkonnamõtju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse §-s sätestatud 13 ega heale tavale.

Lugupidamisega

Veronica Irmann
koordinaator
Eesti Keskkonnaühenduste Koda (EKO)
7422 195, 55 596 997
E-post: eko@eoy.ee
pk 227, 50002, Tartu
www.eko.org.ee

Kaja Peterson 6 276 104